

re re Haagerbørne bortførelseskonventionen i dansk ret.

4.1. *International og stedlig kompetence i sager om forældremyndighed, separation og skilsmisse*

Udvalget har foreslået en ændring af retsplejelovens regler om international kompetence i forældremyndighedssager, jf. betænkningens afsnit 3.3.3.8.1. og udvalgets lovudkast og bemærkninger i betænkningens kapitel 7. Dette skyldes, at gennemførelsen af Haagerbørnebeskyttelseskonventionen i dansk ret vil indebære, at danske myndigheders internationale kompetence i sager om forældremyndighed vedrørende børn, der har sædvanligt opholdssted ("habitual residence") i en stat, der har tiltrådt konventionen, fremover vil være reguleret af konventionens regler og dermed navnlig vil være baseret på barnets sædvanlige opholdssted. Såfremt retsplejelovens regler om international kompetence i forældremyndighedssager, hvor tilknytningsfaktoren som udgangspunkt er forældrenes bopæl (domicil), videreføres uændret, vil der fremover gælde forskellige regler herom, afhængig af om barnet har sædvanligt opholdssted i en konventionsstat eller i en ikke-konventionsstat. Dette er efter udvalgets opfattelse uhensigtsmæssigt, og udvalget foreslår derfor, at retsplejelovens regler herom ændres, således at de tager udgangspunkt i barnets bopæl – sædvanlige opholdssted – og i øvrigt så vidt muligt bringes i overensstemmelse med konventionens kompetenceregler.

Samtidig foreslår udvalget, at retsplejelovens regler om domstolens stedlige kompetence i sager om forældremyndighed ligeledes ændres, således at der også her tages udgangspunkt i barnets bopæl og ikke forældrenes bopæl. Der henvises til betænkningens afsnit 3.3.3.8.1.

Som konsekvens af ændringerne af danske myndigheders internationale kompetence i sager om forældremyndighed foreslås en tilføjelse til reglerne om etablering af fælles forældremyndighed i forbindelse med afgivelse af omsorgs- og ansvarserklæring i forbindelse med registreringen af et barns fødsel, således at der ikke kan etableres fælles forældremyndighed i forbindelse med registreringen eller anerkendelsen af faderskabet, hvis barnet ikke har sit sædvanlige opholdssted her i landet. Der henvises til betænkningens afsnit 3.3.3.2. og 3.3.3.8.2.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender kan tilslutte sig udvalgets forslag. Der henvises til lovforslagets § 12, nr. 3-4, § 7, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

I tilknytning hertil foreslås statsforvaltningernes internationale kompetence i forældremyndighedssager lovreguleret ved, at der i lov om forældremyndighed og samvær indsættes en bestemmelse, der henviser til kompetencereglerne i retsplejeloven. Denne bestemmelse vil også regulere statsforvaltningernes internationale kompetence i sager om samvær m.v. Samtidig foreslås der i lov om indgåelse og opløsning af ægteskab indsat en bestemmelse om statsforvaltningernes internationale kompetence i sager om separation og skilsmisse, der henviser til reglerne i retsplejelovens § 448 c om domstolens internationale kompetence i disse sager. På denne måde vil der gælde samme regler for domstolens og statsforvaltningernes internationale kompetence i sager om forældremyndighed, separation og skilsmisse.

Disse forslag skal også ses i lyset af kommunalreformen, der bl.a. indebærer, at statsamtterne nedlægges pr. 1. januar 2007, og deres opgaver på det familieretlige område overtages af 5 nye statsforvaltninger, jf. lov nr. 542 af 24. juni 2005 om regional statsforvaltning. Som følge heraf ændres myndighedsstrukturen på bl.a. separations-, skilsmisse- og forældremyndighedsområdet ligeledes pr. 1. januar 2007, jf. lov nr. 525 af 24. juni 2005 om ændring af lov om forældremyndighed og samvær, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love (Udmøntning af kommunalreformen på det familieretlige område). Herefter skal alle sager om separation, skilsmisse og forældremyndighed indledes i statsforvaltningerne. Formålet med dette er bl.a. gennem tilbud om børnesagkyndig rådgivning, konfliktmægling m.v. at søge at finde mindelige løsninger på sager om separation, skilsmisse og forældremyndighed. Hvis dette ikke lykkes, indbringer statsforvaltningen sagen for retten. Parterne får således ikke længere adgang til umiddelbart at anlægge retssag om separation, skilsmisse eller forældremyndighed.

Endelig foreslås en række konsekvensændringer af disse forslag og af udmøntningen af kommunalreformen på det familieretlige område.

Der henvises til lovforslagets § 7, nr. 2, 3 og 5, § 12, og § 14 og bemærkningerne hertil.

4.2. *Samtykke til barnets udrejse af Danmark*

Hvis en forælder har eneforældremyndighed over et barn, kan den pågældende frit udrejse af Danmark med barnet. Er der fælles forældremyndighed, følger det af § 3 i lov om forældremyndighed og samvær, at begge forældre skal samtykke i udrejsen, hvis der er uenighed om forældremyndigheden.